

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **Exit 90 SPV s.r.o.**, se sídlem Hvězdova 1716/2b, Praha 4, zastoupen Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem se sídlem Sluneční náměstí 2588/14, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 525/15, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2016, č. j. 10 A 17/2015 - 77,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2016, č. j. 10 A 17/2015 - 77, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále také „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla dle § 87 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítnuta jeho žaloba, kterou se domáhal ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který spatřoval v nevydání rozhodnutí ministra financí o prominutí daně nebo příslušenství daně ohledně solárního odvodu podle § 260 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „daňový řád“).

[2] Městský soud při svém posouzení vycházel z judikatury Nejvyššího správního soudu a dospěl k závěru, že žalobce neprokázal splnění podmínek úspěšnosti žaloby nastavených rozsudkem zdejšího soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 1 Afs 171/2015 - 41 (dále jen „rozsudek sp. zn. 1 Afs 171/2015“).

II.

[3] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[4] Stěžovatel je přesvědčen, že městský soud zatížil jím vedené řízení vadou, která měla za následek nezákonnost kasační stížností napadeného rozsudku. Nebyly totiž splněny podmínky pro rozhodnutí věci bez jednání, neboť městský soud prováděl dokazování. Stěžovatel dále zdůraznil, že městský soud nerozhodl o jeho žádosti o odročení jednání ze dne 9. 9. 2016, jednání nařízené na den 21. 9. 2016 nezrušil, následně dne 19. 9. 2016 bez jednání rozhodl o zamítnutí žaloby a nezohlednil doplnění žaloby doručené soudu dne 20. 9. 2016. Stěžovatel ovšem za takovéto situace důvodně očekával, že jednání dne 21. 9. 2016 proběhne a jeho doplnění žaloby bude učiněno včas. Stěžovatel také konstatoval, že soud se nezabýval jeho námitkou týkající se nedostatečného postupu orgánů veřejné správy při vyhodnocování informací týkajících se podnikání v oblasti solárních elektráren. V dalších částech kasační stížnosti stěžovatel napadl věcné posouzení sporu městským soudem, když zejména zpochybnil relevanci právních závěrů rozsudku sp. zn. 1 Afs 171/2015 a jejich aplikaci na jeho případ; posouzení jím předloženého ekonomického rozboru a postup orgánů veřejné správy stran vyhodnocování informací týkajících se podnikání v oblasti solárních elektráren. S ohledem na výše uvedené stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] V doplnění kasační stížnosti, které bylo zdejšímu soudu doručeno dne 24. 11. 2016, stěžovatel zpochybnil právní názor Nejvyššího správního soudu ohledně nerozpornosti závěrů rozsudku sp. zn. 1 Afs 171/2015 a závěrů usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2013, č. j. 1 Afs 76/2013 - 57.

III.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že dle jeho názoru soud o věci rozhodl bez jednání po právu. Dále označil za sporné, zda se stěžovatel může úspěšně prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem domáhat vydání rozhodnutí ministra financí podle § 260 odst. 1 písm. a) daňového řádu, neboť se jedná o nenárokové rozhodnutí. Skutečnost, že ministr financí nevydal ve věci solárních odvodů takové rozhodnutí, je nadto způsobilá zasáhnout do práv stěžovatele pouze v případě, že na jeho straně rdousící efekt existuje, a tudíž by patřil do potencionálního okruhu adresátů rozhodnutí o prominutí. Tyto okolnosti by tedy stěžovatel měl prokázat, což však neučinil. Z předloženého ekonomického rozboru nejsou patrné technické parametry solární elektrárny (její výkonnost, technologie solárních panelů, vhodnost umístění, průměrný počet hodin slunečního svitu v dané lokalitě). Dále stěžovatel nedoložil finanční prostředky vynaložené na pořízení potřebného vybavení a ani podmínky úvěrového financování. Nelze tedy posoudit, zda stěžovatel postupoval při své činnosti s péčí řádného hospodáře. V judikatuře Nejvyššího správního soudu dopadající na danou věc nejsou dle názoru žalovaného rozpory, jednotlivá rozhodnutí na sebe navazují a doplňují se. Žalovaný proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV.

pokračování

[7] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou, zda měl městský soud nařídít ve věci jednání.

[10] Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. platí, že soud může rozhodnout o věci samé bez jednání, jestliže to účastníci shodně navrhli nebo s tím souhlasí. Přitom se má za to, že souhlas s projednáním věci bez jednání je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci (o tomto důsledku musí být účastník řízení ve výzvě poučen). Druhý odstavec citovaného ustanovení pak opravňuje soud rozhodnout bez jednání i v dalších případech, stanoví-li tak zákon.

[11] Podle § 77 odst. 1 s. ř. s. platí, že dokazování provádí soud při jednání. Judikatura zdejšího soudu vztahující se k tomuto ustanovení konstantě setrvává na názoru, že hodlá-li soud provést jakýkoliv důkaz, je povinen nařídít jednání, během kterého tento důkaz provede. Nařídít jednání za účelem provedení důkazu je soud povinen i tehdy, pokud účastníci řízení souhlasili s rozhodnutím o věci samé bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s. (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 103/2005 - 76, publikovaný pod č. 687/2005 Sb. NSS).

[12] Městský soud v nyní projednávané věci výše uvedený postup nedodržel. Městský soud v rozsudku vyšel mj. z ekonomického rozboru, který mu stěžovatel předložil dne 12. 1. 2016 (tento nebyl součástí správního spisu). V reprodukční části odůvodnění napadeného rozhodnutí soud rekapituloval obsah této listiny, v argumentační části využil údaje v ní uvedené (doba návratnosti investice) a následně provedl hodnocení dané listiny jako důkazu, při němž dospěl k závěru, že ekonomický rozbor „neobsahuje dostatečně specifické údaje“ a nelze tak na jeho základě „posoudit skutečný dopad solárního odvodu na podnikání žalobce“. K těmto závěrům městský soud dospěl, aniž by nařídil jednání a na něm provedl důkaz uvedenou listinou.

[13] Uvedeným postupem městský soud zatížil řízení vadou, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí (srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 9. 2. 2007, č. j. 6 Azs 222/2005 - 64, ze dne 2. 9. 2009, č. j. 2 Azs 26/2009 - 123, ze dne 31. 8. 2016, č. j. 4 As 119/2016 - 40, či ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 103/2005 - 76, publikovaný pod č. 687/2005 Sb. NSS). V posledně uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud zcela přílehlavě na nyní projednávanou věc uvedl, že: „Provedl-li krajský soud dokazování listinnými důkazy [...] bez nařízení jednání, trpí jeho rozhodnutí jinou vadou řízení před soudem, jež mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí a je důvodem pro zrušení tohoto rozhodnutí podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.“. V této souvislosti je nutno zmínit, že Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že městský soud v jiném řízení týkajícím se osoby zastupované právním zástupcem stěžovatele, kde byl předložen v zásadě obdobný ekonomický rozbor, ústní jednání nařídil a v rámci něho provedl dokazování

v souladu s § 77 s. ř. s. (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 3. 2016, č. j. 5 A 18/2015 - 63).

[14] V souvislosti s výše uvedeným nutno doplnit, že ze spisového materiálu městského soudu vyplývá, že žalovaný v reakci na výzvu městského soudu dle § 51 odst. 1 s. ř. s. ze dne 9. 2. 2015, č. j. 10 A 17/2015 - 13, uvedl, že nesouhlasí s projednáním věci samé bez jednání a žádá, aby soud toto jednání nařídil (viz podání žalovaného ze dne 12. 2. 2015, č. j. MF-7813/2015/2902-2; č.l. 15 soudního spisu). Žalovaný v žádné své další písemnosti založené v soudním spisu tento svůj požadavek nevzal zpět. Nebyly tak splněny podmínky dle § 51 odst. 1 s. ř. s, neboť účastník jednání (žalovaný) vůči soudu výslovně vyjádřil svůj nesouhlas s projednáním věci bez nařízení jednání (současně zde nebyl žádný jiný zákonný důvod pro rozhodnutí bez jednání, který předpokládá § 51 odst. 2 s. ř. s.). Městský soud i přes tento fakt jednání nenařídil a v rozsudku uvedl, že žalovaný nevyjádřil nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání (viz strana 3 rozsudku). Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu ovšem platí, že účastníkovi řízení nelze upřít právo na veřejné projednání věci v jeho přítomnosti, včetně možnosti vyjádřit se k věci (viz např. rozsudky ze dne 26. 9. 2014, č. j. 7 Azs 196/2014 - 30, ze dne 29. 11. 2005, č. j. 4 As 46/2004 - 58, ze dne 30. 9. 2009, č. j. 8 As 49/2008 - 62, a ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59, publikovaný pod č. 482/2005 Sb. NSS). Rozhodne-li tudíž krajský soud o žalobě ve správním soudnictví bez nařízení jednání, ač k tomu nebyly dány zákonné podmínky podle § 51 odst. 1 a 2 s. ř. s., jedná se o vadu řízení před soudem, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. K tomu srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 11. 11. 2004, č. j. 6 Azs 28/2003 - 59, a rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 Azs 76/2005 - 77, publikovaný pod č. 859/2006 Sb. NSS. Zároveň jde o vadu, k níž je Nejvyšší správní soud povinen podle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti (např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 17. 10. 2013, č. j. 6 As 130/2013 - 36).

[15] Dále je nutno městskému soudu vytknout jeho postup stran žádosti stěžovatele o odročení jednání ze dne 9. 9. 2016. Stěžovatel dne 9. 9. 2016 soudu doručil žádost o odročení jednání nařízeného na den 21. 9. 2016. Tuto žádost odůvodnil tím, že hodlá soudu poskytnout důkazní prostředky, které je nutné předložit pro úspěšnost jeho žaloby podle recentního rozsudku Nejvyššího správního soudu dne 22. 8. 2016, č. j. 9 Afs 110/2016 - 35. Stěžovatel dále v tomto podání uvedl, že pokud soud jeho žádosti o odročení nevyhoví, netrvá na ústním jednání, protože bez daných podkladů nemůže být jeho žaloba úspěšná. Ze spisu městského soudu neplyne, že by soud posléze učinil nějaké navazující procesní kroky vůči stěžovateli (sdělil mu, že jednání ne/bude odročeno, resp. informoval ho o tom, že se nařízené jednání ne/ruší). Za takové situace skutečně mohl stěžovatel očekávat, že o věci bude rozhodnuto až dne 21. 9. 2016 a mohl legitimně očekávat, že do tohoto data může doplňovat důkazní návrhy, což i učinil dne 20. 9. 2016 a doručil soudu další listiny (týkající se podstaty dané věci). Městský soud ovšem dne 19. 9. 2016 žalobu zamítl bez jednání a v odůvodnění rozsudku uvedl, že nebyl oprávněn k předloženým důkazním prostředkům přihlídnout (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).

[16] Odhlédnout nelze ani od toho, že městský soud se v rozsudku explicitně nevypořádal s tvrzením stěžovatele, že orgány veřejné správy jakkoli neanalyzují podmínky v oboru výroby elektřiny ze slunečního záření. Městský soud toto tvrzení obsáhl v rekapitulační části rozsudku, v argumentační části o něm však zcela mlčí. Jak

pokračování

přitom plyne z konstantní judikatury zdejšího soudu, povinností krajského soudu je řádně vypořádat uplatněné žalobní námitky. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 - 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, je rozsudek nepřezkoumatelný i tehdy, pokud krajský soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu opomene přezkoumat jednu ze žalobních námitek. Obdobně srv. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007 - 111.

[17] Z výše uvedených důvodů nemohl rozsudek městského soudu obstát. Souhrn a intenzita výše vytčených vad v dané věci brání přezkumu kasačních námitek. Jakékoliv úvahy kasačního soudu by s ohledem na výše uvedené byly přinejmenším předčasné a způsobilé zkrátit účastníky řízení na jejich právech.

[18] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů proto rozsudek městského soudu s odkazem na § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, ve kterém je městský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[19] Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

[20] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2016

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu